

ȘCOALA PRIMARĂ

ORGAN DE INFORMAȚIUNI A ÎNVĂȚĂTORILOR DIN REVIZORATUL ARADULUI

ABONAMENT:
Anual 40 Lei :: Exempl. 3 Lei

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
SIMEON ALBU

ANUNȚURI:
Un șir 2 Lei

No. 98/1922.

Convocare.

Învățătorii Județului Arad se convoacă la

adunarea generală ordinară

a Secției, ce se va ține în ziua de 3 August n. a. c. în orașul Arad; la care invităm cu tot respectul toată suflarea ce nutrește interes față de cultura românească.

Program:

1. La 8 oare: Chemarea Duhului sfânt în biserica catedrală din loc. 2. La 9 oare: Deschiderea ședinței și bineventarea oaspeților. 3. Raportul biroului general. 4. Esmiterea comisiunilor. 5. „Cum se desvălește sufletului poporului român în scrierile lui Viăhuță“ disertație de N. Cristea inv. dir. Mândruloc.	6. „Importanța pedagogică a jocurilor“ dis. de Felicia Popa inv. Șiria. 7. „Flora și fauna României“ prelegere practică de P. Dîrlea inv. Covăsiș. 8. Rapoartele comisiunilor. 9. Propuneri și interpelări. 10. Defigerea locului pentru proxima adunare generală. 11. Alegerea comitetului. 12. Incheiere.

Arad, din ședința comitetului central al Secției Arad, ținută la 10 Iulie 1922.

Iuliu Groșorean, president.

Nicolae Cristea, secretar general.

Științele naturale

în școala muncii (activă).

de Simeon Albu.

I.

În acest articol mă voiu nizu a arăta în linii generale procedura metodică ce ar fi să se urmeze de aci înainte în școala nouă, zisă și școala muncii s'au activă față de procedura greșită în școala de până aci.

Și ca să pot constată lipsurile procedurii metodice aplicată în școlile noastre de până azi, trebuie să scot în relief unele date istorice referitoare la științele naturale.

Dela prima fază a școlilor, acestor științi nu li s'au dat importanța cuvenită până ce Bacon de Verulam în opera sa „Novum organon“ (noul metod în scrutarea știinților: ¹⁾) pentru prima oară pune o bază interpretării

naturii prin observație și experimentare și tot a lui Bacon de Verulam a fost meritul, că științele naturale au fost încadrate în programele școlare.

Școalei acestuia i-a urmat vestitul Comenius, apoi Rousseau și după acesta Basse-dov și suita lui Pestalozzi.

Activitatea acestora deși a fost bogată, însă rezultate mai pronunțate în școala primară de abia numai activitatea lui Lüben, — contemporan a marelui pedagog german Diesterweg a produs. Și dela Lüben până în prezent, științele naturale se predau principiilor acestuia depuse în opera sa: „Leitfaden zu einem methodischen Unterricht in der Naturgeschichte“. (Manual) îndreptar la predarea metodică a științelor naturale). Aceasta lucrare e bine cunoscută de toți pedagogii germani și deoarece germanii observând în aceasta lucrare un criteriu a științelor naturale din care (după cum mi-a spus un dascăl german în războiul mon-

¹⁾ Dr. Pipoș Istoria ped. pag. 156.

dial pe frontul galițian) germanii au făcut un secret național, ca numai ei și școlile lor să poată descoperi în natură tot ceace pot și în urma cunoașterii naturii să pună mâna pe bogățiile acestei lumi. Mentalitatea aceasta a germanilor s'a și dovedit. Germanii deși nu posed talent mai mare decât francezii, englezii și alte popoare geniale, ci se poate afirma, că sunt inferiori acestora, însă ei sunt rezistenți muncii raționale încordate și prin aceasta cu ajutorul sistemului de învățământ a lui Lüben au ajuns ca și ei — să fie stăpâni pe natură, ce se observă din împrejurarea, că germanii prin exploatarea rațională a naturii au ajuns la avuții, la fericirea neamului lor, au devenit rivali de prima forță francezilor și englezilor și în atelierile și fabricile acestei lumi, muncitorii și inginerii germani au capturat conducerea.

Să arat prin puține cuvinte cum lucrăm noi în școală, la predarea acestor științe.

Tot conform sistemului de predare al lui Lüben și conform metodei accentuat de Dr. Pipos în metodică sa, noi însă predăm fals și nu natural, Lüben pretinde cunoașterea naturii biologice, ceace accentuează și alți pedagogi, însă acești alții pun *mai multă trudă pe formă și nu pe fond. Nu ni-am silit a cunoaște modul de viață, viața organică, și evoluția naturală (cum face școala lui Lüben)* ne îndestulim cu descrierea seacă după tablouri ori animale înpăiate din muzeele artificiale; specificăm, clasificăm în mozaicuri fără viață, falsificând natura, *în loc să ne folosim de muzeul naturii, să căutăm modul și mijloacele de viață a indivizilor naturali, ca așa să putem cunoaște mazaicul natural în care trăește individul cel descris: cu 4 picioare, târâitoare, ori sburătoare; — ori că-i floare, sau orice altă plantă și altele.*

Știu, că vor fi mulți, cari poate de prezent mă vor contrazice, însă am convingerea, *că științele naturale în școala nouă (a muncii activă) nici nu se poate predă în altă formă, metod ori sistem, numai conform prescrierilor biologiei conform căreia, indivizii naturali nu mai sunt tratați măestrit, nu vor mai fi mozaicuri amorțite, ci vor tinde a fi un mozaic de viață, de energie din care cu toții vom folosi nouă înșine, semenilor noștri și iubitei noastre Patrii și numai acestora vom putea înțelege și cunoaște pe Creatorul naturii — pe Dumnezeu în deplina lui mărire.*

Biologia în învățământul științelor naturale pretinde, nu numai intuiții și experimentări externe, ci pretinde să cercetezi cauzele metamorfozei organelor constitutive, a efectelor

acestora și să cunoști, viața ori vegetația lor în mediul de existență și numai astfel vom avea pe individul natural.

Din aceste se lămuresc următoarele:

1. În urma intuițiilor nu-i de ajuns a observa și a descrie ori și cum ființele și obiectele din natură (cum s'a făcut până acum) ci,

2. individul natural să-l cunoaștem nu numai după formele exterioare, ci să căutăm a-i cunoaște și modul de traiu, de conviețuire, funcționarea organelor lor metamorfoza lor.

O lecție predată astfel va avea efect mai mare asupra elevilor și va produce un rezultat pozitiv și definitiv. Nu-i de ajuns a face cunoscut elevilor d. e. „Amfibiile“ luând un individ (școala veche) d. e. broasca s'o tratăm după un tablou, s'au arătând o broască în natură (astfel șarpele ori șopârlă) căci ce intuiție și ce rezultat ajungem? o știm cu toții. Că după ce băiatul termină școala primară, numai știe de amfibie, nici pentru sare broasca în apă când de ea să apropie altă ființă și nu se va putea convinge că broasca în grădini și afară între semănături este un animal folositor și nu stricacios. Vom face ca elevii să se convingă în natură despre adevărurile existente în natură, îi vom conduce în natură și elevii vor avea voie, curaj, minte senină, memoria trează de a percepe aceia ce văd și ei, — fără nici o predare verbală — vor ști să ni dea răspunsuri hotărâte la întrebările puse, cel mult noi (învățătorii) le vom îmbogăți numai limbajul, sau elevilor mai slabi prin câteva cuvinte li vom desvoltă observațiile. Sau este de ajuns pentru un elev, ca să știe, că fasolea este un aliment nutritor, conține multă făină, crește în grădini și în câmp sămănată de oameni? El nu va ști ca țaran, că în ce pământ să se samene? că bobul ce face în pământ? cum crește colțul? cum se desvoltă eșind afară din pământ? nu va ști că frunzele fasolei este un medicament bun, dar totodată și otravă ș. a. prin urmare după sistemul vechiu el nu a văzut și nu s'a convins absolut nimic, cel mult a văzut fasole uscată și verde nepregătită ori pusă în farfurie gătită s'o mânânce.

Ca să le putem predă aceste științe metodice și sistematice și se aibă rezultat pozitiv și durabil trebuie să le predăm biologic. În nrul viitor voi scrie despre procedura metodică la predarea științelor naturale în școala nouă — a muncii.

PARTEA OFICIALĂ.

Ordinele cuprinse în această rubrică vor fi înregistrate de directorul școlii în exhibitul școlii, iar învățătorii de clasă în evidențele clasei ce conduc.

No. 2370/1922. — **Ospiciu pentru învățători la băile din Sângeorgiul român.** Prin ordonanța sa de dttto 10. Iunie a. c. Nr. 14474/1922. VI. Directoratul General ni comunică, că cu începutul sezonului actual s'a deschis în școala primară de stat un ospiciu pentru învățători bolnavi la băile din Sângeorgiul român.

Cei ce doresc a face cura la acele băi, să se anunțe la Sfatul școlar de acolo și la caz că ar fi primiți, își vor duce cu sine haine de pat, iar pentru curățire și serviciu vor avea să plătească zilnic o taxă de 5 Lei.

Arad, la 4. Iulie 1922.

D. Olariu, s. revizor.

No. 2371/1922. — **Examen de echivalare a diplomelor corpului didactic.** Spre stire și strictă acodare comunicăm celor interesați ordinul No. 9999/1922. VI. a Directoratului General.

Arad, la 5/VII. 1922.

D. Olariu, s. revizor.

Copie: Ministerul Instrucțiunii. Directoratul General. Cluj. No. 9399/1922. Secția VI. Cluj, la 20. 1922. Domnule Revizor. În legătură cu adresa noastră No. 34000/1921. din 25 Februarie 1922, avem onoarea a vă comunica, că la cererea Consistorului romano catolic din Alba Iulia, materialul limbii și literaturii române, din care se dă examen de echivalare, l'am redus la următoarele: 1. cunoașterea construcției limbii române (fonologia și morfologia); 2. citire; 3. conversație; 4. literatură, ce cuprinde partea maghiară a manualului Dlui Ovidiu Hulea. În urma acestei reduceri se recomandă manualul de gramatică, scris în ungurește de Dr. Gh. Ioanovici (Rendszeres román nyelvten felmőttek száma.) vă invităm, ca să comunicați susținătorilor acelor școli confesionale, cari nu au Consistor în țară (comune bisericesti ovrești, greco-catolice rutene, evanghelice maghiare și slovace), conținutul acestui ordin. L. S. Director General Dr. Chirilă.

Nr. 2396/1922. — Spre luare în cunoștință și spre conformare publicăm Copia deciziei Ministerial Nr. 52088/1922.

Arad, la 10 Iulie 1922.

D. Olariu, s. revizor.

Copie de pe decizia No. 52088 din 8 Iunie 1922.

Decizilune.

Nol, Ministru secretar de stat la departamentul Instrucțiunii.

Văzând neajunsurile aduse învățământului de toate gradele diu cauza lipsei titularilor de catedră.

Decidem:

Art. I. — pe ziua de 1 Sept. 1922. toate concediile și detașerile membrilor Corpului didactic primar, secundar și superior, ori care ar fi fost motivul și durata pentru care au fost acordate.

Art. II. — Toate persoanele cari doresc să obțină concedii sau detașeri pentru anul școlar 1922/23, sunt obligate a face cerere acestui Minister, până cel mai târziu la 15 August a. c, cunoscând, că ori ce

cerere venită după acest termen va fi considerată ca neavenită și se va pune la dosar.

Motivele pentru care se poate cere concediu sunt următoarele:

1. Boala bine dovedită.

2. Studiul în străinătate, pentru specialitățile recunoscute de Minister ca utile, anexând actele necesare de studii vizate de Legațiunile române diu Țările respective.

3. Chemați în funcții administrative școlare.

4. Exercițarea mandatului de deputat sau senator.

5. Detașuni date de alte Ministere, vă examinăm prin Comisiuni speciale toate cererile și-și va da sau refuza aprobarea, încunoscând despre aceasta pe petiționar.

Art. III. Detașeri dintr-un oraș în altul nu se admit de cât pentru a putea aduce în acelaș loc pe soțul sau soția, dacă interesul școlii nu se opune, precum și pentru însărcinări, didactice în interesul instituțiilor școlare, care cer detașarea.

Art. IV. Orică absență făcută fără concediu sau detașarea aprobată va fi considerată ca nemotivată și va atrage după sine consecințele legale.

Art. V. Profesorilor demisionați și reintreși cu condiția de a funcționa efectiv la catedra lor li se va verifica situația. În caz de neconformare li se va anula detașarea și eventual, chiar reintegrarea.

Art. VI. Și cel din urmă — domnii Directori Generali ai învățământului secundar și superior, profesionali, primar și normal primar, sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a prezentei decizii.

Data astăzi la 8 Iunie 1922.

p. Ministru (ss.) *Dr. Angelescu.*

Ad. No. 1452/1922. — **Raportul și Statistica de fine a anului școlar 1921/22**, nu ni-a sosit nici până acum dela celea mai multe școli. Directorii și învățătorii sub răspundere disciplinară sunt din nou recercați a ne prezinta această statistică cel târziu până în 20 Iulie a. c.

Arad, la 12 Iulie 1922.

D. Olariu, s. revizor.

Secția Județeană.

După ce domnii președinți ai cercurilor culturale n'au răspuns exact la solicitările noastre de a prezenta un raport scurt și precis asupra activității despărțămintelor, îi rog cu dragoste de frate a-mi da răspuns la următoarele întrebări:

a) câte ședințe a ținut cercul cultural?

b) unde și când?

c) ce lucrări eventual prelegeri practice s'au ținut?

d) numărul exact al inv. titulari. (În sensul art.

5 din statutele secției votate în ad. gen. din Șiria ținută la 19 Noemvrie anul 1921 numai aceștia pot fi membri ordinari ai secției);

e) numărul opurilor din biblioteca desp.;

f) biroul (președinte, vicepreședinte etc.

Rugăm răspuns grabnic pentru a prezenta ad. gen. raport complet.

Comitetul central al secției județene Arad s'a întrunit în ședință ordinară în ziua de Iulie a. c. în școala primară din strada Iosif Vulcan. S'a desbătut afacerile curente, și s'a fixat termenul adunării gen. a secției pe ziua de 3 August a. c. Intre chestiile desbătute a figurat și cea a înființării unei reviste care va fi destinată nu numai scrierilor pedagogici și didactici ci tuturor năzuințelor drepte și legale menite să producă o acțiune mai evidentă și pozitivă în rândurile inv. și a poporului român. Coloanele ei vor fi cu drag deschise și chestiilor sociale, economice precum și observărilor critice asupra tot ce împrejmuie și atinge viața noastră socială. Atât aceasta importantă afacere cât și cea privitoare la înființarea unei librării a școalelor, comitetul central aflându-le demne de a figura în raportul biroului general îndreptat către adunarea generală a secției, din parte-ne atragem atențiunea membrilor a se ocupa cu ele ca în ședința adunării să putem pune piatra fundamentală a înfiri-pării lor. Tot în ședința comitetului central s'a luat în discuție și speșele administrative a cercurilor culturale, fixându-se aceste la suma anuală de 60 plă-tite din cassada secției și votate de comitetul central.

În sensul acestui desiderat nici un birou nu-și poate formula pretențiuni mai ridicate. Cazurile con-trari vor fi trase la răspundere.

N. Cristea, secretar general.

INFORMAȚIUNI.

Ședința cercului cultural al învățătorilor din plasa centrală (Arad) s'a ținut Duminică în 9 Iulie a. c. în comuna Micălaca.

După ascultarea serviciului Divin la finea căreia s'a făcut și invocarea D-ului Sfânt, membrii corpului didactic, cu dnii preoți și popor mult din localitate s'au adunat la școala primară de stat sub președinția D-lui N. Cristea învățător director în Mândruloc.

În cuvântul de deschidere a susnumitului președinte s'a relevat: chemarea tuturor forțelor naționale la muncă coordonată întru asigurarea educației și a învățământului primar. Cu această ocaziune D. P. Lupaș inv. din Sâmbăteni a descris poporul un tablou istoric dela începutul obârșiei neamului până în prezent; iar Dl. I. Dârlea învățător director Micălaca a ținut o disertație foarte interesantă, despre necesitatea jocurilor din punct de vedere pedagogic, Dl. N. Cristea a răspuns chestionarului: „Școala și politica.“

Dl. P. Colțeu învățător Mândruloc a ținut o prelegere din mehanica corpurilor. Intreaga ședință a decurs în perfectă coeziune sufletească și învățătorii acestei plăși prin dizertațiile, prelegerile ținute au dat dovezi de o înălțime sufletească și de o bună pregătire pedagogică.

Regret, că de prezent — în lipsa de spațiu nu se pot publica în întregime: discursul de deschidere a D. N. Cristea președinte, precum nici alte disertații frumoase și ideale rostite în această conferință.

Unificarea învățământului de toate gradele: În ziua de 30 Iunie a. c. s'a început congresul revizorilor școlari, directorilor școalelor de toate gradele sub președinția D-lui Dr. C. Angelescu ministrul instrucțiunii. Programul acestui congres a fost pregătirea anteproiectului pentru unificarea învățământului.

După știrile sosite, în acest congres au fost luate în desbatere toate reformele ce trebuiesc aduse învățământului — școalei — și situației membrilor corpurilor didactice și în special s'a accentuat măsurile ce trebuiesc legiferate pentru garantarea activității școlare; între altele s'a admis cu unanimitate: salar suficient, improprietărea școalelor și învățătorilor, premii pentru învățătorii devotați școalei, eșirea la pensie să se facă la 30 de ani de serviciu, iar pensionarii să primească leafa pe care au avut-o în ultima lună servită.

Acest anteproiect va fi supus spre desbatere și Asociației membrilor corpului didactic.

Geografia României — România Földrajza — de D. profesor Mateescu, carte aprobată de Ministerul Instrucțiunii a apărut și să poate comandă dela Librăria „Cartea Românească“ Cluj. Învățătorii primesc 10% rabat.

Dela „Căminul studentesc“ al învățătorilor din județul Arad.

Condiții de primire.

În cămin se primesc elevii fără deosebire de naționalitate cari frecventează vre-o școală din Arad. Cererile de primire pentru anul școlar 1922—23 să pot înainta numai până la 20 Iulie a. c. Cererile an să fie provăzute cu 1. Ultimul certificat școlar, 2. Extras de botez. 3. Certificat medical. 4. Bilet de revaccinare. și 5. Atestat de paupertate (acesta numai pentru învățătorii și profesorii din județul Arad cari recurg după favor). Rugările netimbrate se vor respinge. — Numai până la 20 Iulie se mai pot în-sinua și părinții elevilor din anul trecut cari mai doresc a-și mai reține locul în cămin și pentru anul viitor. Taxa de întreținere va fi 4000 Lei (patru mii) solvită anticipativ în fiecare lună; iar pentru copii învățătorilor primiți cu favor 2000 Lei (două mii) anual adecă lunar 400 respective 200 Lei.

Uniforma va fi obligătoare pentru toți elevii. Fiecare va mai aduce: un palton, un pardesiu, 2 perechi de ghețe și o pereche comode, plapomă cu 2 fețe, 4 ciarcafuri, una perină cu 2 fețe albe, 6 cămeși de zi, 4 de noapte, 6 ismene, 6 ștergare, 12 batiște, 6 perechi ciorapi, 4 salvete, pepten des, perle de cap, de haine, 2 de ghețe, de dinți și 2 lăcate. Săpunul de față și praful de dinți să nu lipsească.

Speșele pentru medicină precum și alte pagube făcute de elevi, părinții le supoartă.

Doi profesori de specialitate sunt angajați și pentru viitor cari zilnic vor da elevilor tot sprijinul în studii.

Muzica instrumentală, vioară și pian încă se va predă elevilor pe lângă o taxă moderată. Alte informațiuni mai deaproape se primesc zilnic la direcțiunea căminului în Arad, Bulevardul Carol I. Nr. 4/a.

Nicolae Mihulin,
vicepreședinte.